

בראשית השבוע נחתה בבירת קוריאה הדרומית משפחת שלוחים צעירה – זוג הורים ובתם הפעוטה. רגע לפני צאתם לדרך, כדי להקים חיי קהילה ל־250 היהודים החיים שם, ארגנו חבריו של השליח הטרי, סוחרים ואנשי־עסקים מכיכר־המדינה בתל־אביב, מסיבת פרידה מרגשת שבה גם הוחל בכתיבת

ספר־תורה שעם סיום כתיבתו יעשה את דרכו לארון־הקודש בסאול • שליחות ללא הפסקה

משה הלוי
צילום: י' בלינקו

קריאות מגילה. מרים האחרון בכיכר-המדינה. בתמונה משמאל: הרב אשר ליצמן עם נחיתתו השבוע בסאול

כי מכיכר־המדינה תצא תורה, לסאול הרחוקה

שיחתנו. הוא מבקש סליחה בנימוס ומתפנה לענות למטלפן. על הקו אחד הסוחרים. הטלפון מופעל על הרמקול ואנחנו מקשיבים: "אשר, מה שלומך. תשמע משהו: אנחנו מניחים תפילין כבר תקופה ארוכה ועכשיו אני רוצה זוג משלי. אולי אתה יכול להגיד לי איפה אני קונה זוג תפילין לעצמי?".

ר' אשר מפנה את חברו הסוחר להת' שאול בן־שחר, אחד מששת עוזריו ל'מבצעים' בכיכר. "תדבר עם שאול, הוא אחראי על העניין הזה. תפילין, מזוהה או כל תשמיש־קדושה אחר

באו, הקשיבו והשתתפו".
ולא קשה להוציא מוכרים וקונים מתוך החנויות?

"קשה, ולכן אין בכיכר שיעורים קבועים, אבל זמן לשיחות קצרות – יש, וההשפעה בהחלט ניכרת".

אנו מבקשים לדעת עד כמה עמוק הקשר בין ר' אשר לסוחרים, ואם הם רואים בו דמות של רב שעמו אפשר להיוועץ בנושאים שונים. התשובה ניתנת לנו, בהשגחה־פרטית, כאשר צלצל הטלפון הסלולרי של ר' אשר קוטע את

שקלים וז'קט אופנתי בפי שניים או שלושה מזה – התרגשו דווקא מהמחוות הקטנות של ר' אשר.

הפעילות נמשכה גם לאחר נישואיו, כאשר ר' אשר דואג לעבות את צוות הפועלים במקום. בפורים האחרון הגיעה הפעילות לאחד משיאיה. "אני וששת האברכים והבחורים שפועלים יחדיו בכיכר, עברנו מחנות לחנות וחילקנו כ־450 משלוחי־מנות. בין לבין קיימנו בכיכר 15 קריאות מגילה. עשינו זאת במסעדות, במספרות, בעסקים הגדולים ובכל פינת רחוב – והסוחרים

שהייתו של אשר בארץ, וגם כשנסע ללמוד ב־770. המחויבות שפיתח כלפי המוכרים בכיכר גרמה לו למנות – למשך תקופת היעדרותו – ממלאי מקום. גם מארה"ב הוסיף לשמור על קשר טלפוני עם הסוחרים.

כשחזר ארצה, הגיע קודם־כל אל מקורביו בכיכר. הוא התחתן שבועיים לפני ראש־השנה ולקראת החג כבר חילק לכל אחד מהסוחרים בכיכר צנצנת דבש. החלוקה הזו פתחה שלב חדש ביחסים בין ר' אשר לסוחרים הכיכר. בעלי חנויות המוכרים זוג נעליים יוקרתיות בחמשת־אלפים

נאמן להחלטתו, המשיך בפעילות בכיכר ביחד עם חבר נוסף, בלי להחמיץ שום יום שישי. בתחילה הביעו כמה מהסוחרים ספקנות לגבי מידת התמדתם של החב'דניקים הצעירים. כשיום שישי אחד היה גשום במיוחד, התווכחו ביניהם הסוחרים, אם יגיעו או לא. כשבאו רטובים לגמרי מהגשם – הופתעו הסוחרים, הופתעו ונצרו בליבם בהערכה.

בעלי העסקים והמוכרים בחנויות שבכיכר החלו להתרגל לדמותו של אשר וההיכרות בין הצדדים הלכה והעמיקה. הקשר נמשך לכל אורך

פני כשמונה שנים הגיע הת' אשר ליצמן – היום השליח הרב אשר ליצמן – בפעם הראשונה לכיכר־המדינה. זה היה בחנוכה תש"ס, כשבא למקום עם חבר כדי לסייע לשליח הפועל באזור, הרב יוסף־יצחק פיקרסקי, לקיים במקום מעמד הדלקת־נרות מרכזי.

עד מהרה הבין אשר כי יש במקום כר נרחב לפעילות, והחלטה גמלה בלבו: אני נשאר כאן ויוצא ל'מבצעים' בכיכר כל יום שישי, מעתה עד לשנת ה'קבוצה' בחצר הרב, ואולי גם לאחר־מכן.

ריגשת אותנו וקירבת את כולנו. הרב ליצמן ואחד הסוחרים באירוע הפרידה שארגנו לכבודו

יהודים חקוקים בתורה. התחלת כתיבת ספר-התורה שיוכנס איה לבית-חב"ד בסאול. מימין: הספור הרב אקסלרוד

הוא ספר-תורה".

אני אוהב אותך

בחלק האישי יותר – מעמד הפרידה ממורם הרוחני וידידם האישי – דיברו מספר אנשי-עסקים ממקורביו של הרב ליצמן. בדבריהם הנרגשים ביקשו להצדיע לו ולהודות לו בחום רב על פעולותיו ועל פירותיהן המבורכים – התקרבותם למורשת-אבות.

אחד מהם, דני, סיפר בכנות רבה על השפעתו של הרב ליצמן על חייו:

"תמיד הגדרתי את עצמי 'חילוני' גמור, עד שאשר ליצמן הגיע לכיכר ומשהו בי התרכך והשתנה. הוא לא ביקש מעולם כלום. פשוט כלום. רק בא להגיד שלום. כל שבוע. בחנוכה בא עם נרות. בפורים בא מחופש. מאז הבר-מצווה שלי לא הנחתי תפילין אפילו פעם אחת, והוא זה שגרם לי לחזור ולהניח תפילין. אני חייב לומר לך אישית: בדרך שבה הבאת אלינו את חיי הדת, בכבוד שנתת מעצמך לאחרים, ריגשת אותנו וקירבת את כולנו. עכשיו, כשאתה הולך לבנות

בית-חב"ד בסאול בהצלחה מופלגת. "הקב"ה יעניק לך חן וחסד ורחמים ותזכה להגדיל תורה ולהאדירה, עד לרגע שבו יבוא משיח וייקח את 250 היהודים בסאול, יאחז בציציות-ראשם ויאמר להם, 'חבר'ה, הביתה'. 'הביתה' זו ארץ-ישראל. 'הביתה' זו ירושלים. והיה ביום ההוא ייתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים", אמר-איחל הרב לאו.

המנחה הרב צבי גרינוולד ריתק את הקהל בדברים על התייחסותו של הרבי לכל יהודי כאל בן-מלך שבעברו כדאי לשחוק אפילו את האבן היקרה שבכתר-המלוכה.

ועוד הוסיף ואמר, בהתבססו על רעיון של הרבי: "על פרשת 'פרה' שנקרא בשבת הקרובה – 'זאת חוקת התורה' – אמר הרבי כי התורה ניתנה באותיות-חקיקה. יהודים חקוקים בתורה וכשמדובר ב'אותיות חקוקות' אין ליהודי שום אפשרות לנתק את עצמו. והנה אנחנו עדים הערב לכך שהדבר שמאחד וקושר בין יהודים בכיכר-המדינה ליהודים נידחים בדרום-קוריאה

חיבוק מרגש. הרב ליצמן וחבריו הסוחרים בריקוד של שמחה במסיבת-הפרידה

בית-כנסת מייעד הרב ליצמן את ספר-התורה שבכתיבתו הוחל זה עתה.

הביתה לירושלים

הרב ליצמן שידע כי שאלות אלו מעסיקות ומסקרנות את כל המשתתפים, השיב עליהן בפירוט רב: "ראשית, אני רוצה להודות לרב על בואו לכאן ועל הכבוד שהעניק בכך לאירוע הראשון של 'חב"ד-קוריאה' עוד לפני שבכלל הגעתי לשם...

"כבוד הרב שאל לגבי מצבה של היהדות בדרום-קוריאה והתשובה, לצערי, פשוטה: כעת עדיין אין שם שום-דבר יהודי. אבל בעזרת ה' לאחר שנגיע, נקים בשלב ראשון בית-כנסת ומקווה-טהרה בסאול הבירה. וכשבית-הכנסת יעמוד על תילו ויפעל כסדרו, אביא אליו את ספר-התורה הנכתב פה. עד עכשיו, היהודים בקוריאה התפללו בבסיס אמריקני. בזמן הקרוב, עומד הבסיס הזה להיסגר, וזו אחת הסיבות שנקראתי לשרת את 250 היהודים המקומיים ואת אלפי אנשי העסקים היהודים המבקרים בדרום-קוריאה ולהקים להם קהילה.

כשהרב לאו העיר שבמקביל להקמת בית-כנסת יש לפתוח במקום גן-ילדים יהודי, הצביע הרב ליצמן לכיוון בתו יהודית, ואמר שהילדה הראשונה בגן כבר נמצאת כאן...

הרב לאו הודה לחתן השמחה על הזכות שהעניק לו, ולאחר שכתב את האות הראשונה בספר-התורה, איחל לרב ליצמן שינהל את

ממקורביו בכיכר, זיו בן-שטרית ("אנחנו מכירים וקשורים מאז יומי הראשון בכיכר"), רעיון יפה. בן-שטרית, בעליה של מספרת יוקרה, ושאר הסוחרים יתאגדו לאיגוד חדש ובלתי-רשמי שיכונה 'ידידי חב"ד-קוריאה בכיכר-המדינה' ויתרמו ספר-תורה לבית-חב"ד בסאול. כל בעל עסק לקח על עצמו לתרום פרשה אחת מספר-התורה.

יתרה מזו: לאחר שעשו יחדיו דרך כה ארוכה בהתקרבות לשורשים ובהיכרות מעמיקה יותר עם היהדות, הרגישו צורך לקיים לכבוד הרב ליצמן מסיבת-פרידה נאה. אמרו ועשו: צירפו תורה ולב, וביום שני, י' באדר ב', נערכה חגיגת כתיבת האותיות הראשונות שהשתלבה בטקס פרידה מרגש ממשפחת השלוחים הטרייה לדרום-קוריאה.

הטקס התקיים באולם 'בית החייל' הסמוך לכיכר-המדינה. לצדם של כ-100 אנשי-עסקים וסוחרים שהתכנסו באולם והעניקו לרב ליצמן חיבוק מרגש, בלטו בנוכחותם הרב הראשי הגאון רבי ישראל-מאיר לאו והרב החסיד ר' צבי גרינוולד מכפר-חב"ד, שנשאו דברים מהלב.

ראשון הדוברים, הרב לאו, ביקש תחילה, בדברים שנישאו בנימה משפחתית קרובה, לשמוע מפי הרב ליצמן על המתחולל כיום בקוריאה לאחר המלחמות וההתפוכות שבערו על מדינה זו מאז התפצלו שתי הקוריאות לצפונית ולדרומית, ובעיקר בנושא היהודי: האם יש שם בכלל קהילה יהודית ובית-כנסת; לאיזה

– שאל הוא הכתובת".

הדובר מעבר לקו מודה לר' אשר בחום והשיחה מסתיימת.

"לכל אחד יש גזרה משלו בכיכר ותפקיד מוגדר", מסביר לנו ר' אשר. "יש בכיכר כ-150 חנויות ואני וכל אחד מהשישה, מכירים מקרוב את האנשים 'שלנו', מחזיקים את מספרי הטלפונים שלהם והם מחזיקים במספרי הטלפון שלנו. הקשרים איתם, כפי שנוכחתם הרגע, אינם מוגבלים לימים ולשעות".

צירפו תורה ולב

שמונה שנים חלפו מאז החל לפעול בכיכר. במהלך שנים אלו חולל הרב ליצמן – ביחד עם חבריו – מהפכה רוחנית, לא-פחות מכך, באחד ממעוזי החומרות התל-אביבית. זאת לצד ההישג המרשים שרשם, כאשר הצליח להתחבב עמוקות על ציבור הסוחרים בכיכר, ואף לרכוש את אמונם.

בימים אלו משלים הרב אשר ליצמן – שזה לא כבר התמנה לשליח הרבי בדרום-קוריאה – את ההכנות האחרונות ליציאתו לשליחות. ובעזרת ה', כשתקראו את השורות הללו, עתידים הרב ליצמן ומשפחתו להימצא כבר על אדמת סאול. "מה התכניות?", חוזר הרב ליצמן על שאלה שאנו מציגים לו – "להקים בסאול בית-חב"ד, בית-כנסת, מקווה-טהרה ו...להוכיח שגם דרום-קוריאה איננה שונה!".

לקראת צאת הרב ליצמן לשליחות, הגה אחד

**כשיום שישי
אחד היה
גשום במיוחד,
התווכחו ביניהם
הסוחרים, אם
שני החב"דניקים
יגיעו או לא.
כשבאו רטובים
לגמרי מהגשם –
הופתעו הסוחרים,
הופתעו ונצרו
בליבם בהערכה**

**כשהרב לאו
העיר שבמקביל
להקמת בית-
כנסת יש לפתוח
במקום גן-ילדים
יהודי, הצביע
הרב ליצמן לכיוון
בתו יהודית,
ואמר שהילדה
הראשונה בגן כבר
נמצאת כאן...**

מספיק למלא את כל מטלותיו. את טקס כתיבת האותיות הראשונות ארגן בתוך יומיים, מיד לאחר ששוחרר משירותו הסדיר בצה"ל.

"כל דרכי לשליחות הזו רצופה מופתים של השגחה-פרטית. הצבא שחרר אותי לפני מועד השחרור הרשמי כדי שאוכל לצאת לשליחות בדרום-קוריאה - דבר שהוא חסר תקדים. הרב משה קוטלרסקי שעושה מעל ומעבר למען הצלחת שליחותנו, שלח לצבא מכתב מיוחד שבו הוא מבקש משלטונות הצבא להעניק לי שחרור מוקדם, בהסבירו את חשיבות השליחות. כל חבריי ביחידה ששמעו על כך היו ספקניים. 'בחיים לא ייתנו לך שחרור מוקדם', אמרו. והנה נתנו. ממש היום ביקרתי בבסיס להיפרד מחבריי וכולם התפלאו כששמעו על השחרור. באתי רק להגיד שלום, אך נשארתי שלוש שעות להניח תפילין לחברים שלי ביחידה".

מה הולכת להיות פעולתכם הראשונה בסאול?

"הדבר הראשון העומד לפנינו הוא פרויקט ליל-הסדר וגם בעניין זה ראיתי השגחה-פרטית. השתחררתי רק לפני כמה ימים, אך כל-עוד שירתתי בסדיר, לא הייתה לי יכולת לארגן את ההכנות ל'סדר' בקוריאה. בסופר-של-דבר קיבלתי את האישור וארגנתי מכולה עם כל הציוד ומוצרי המזון הדרושים ל'סדר'. גם בלוח הזמנים ראיתי את יד ההשגחה. לא אלאה אתכם בפרטים, רק אומר שבגלל שביתה שפרצה באחד הנמלים דילגה ספינת התובלה על העצירה במקום וכך התקצרה הדרך במספר ימים".

איזו קבלת-פנים צפויה לך בסאול?

"יהודי העיר כבר מכינים לנו שטיח אדום... ידוע לי שהם מצפים לנו בכליון-עיניים. אנחנו מקבלים מדי יום כמה אי-מיילים בסגנון של 'נו, מתי אתם כבר מגיעים'. אחרים שואלים היכן בדיוק נגור, כדי למקם את עצמם בסמיכות לבית-חב"ד.

"נדבך חשוב נוסף בעזרה המוגשת לנו נזקף לזכותו של השליח הרב מרדכי אבצן, שבשעות אלו ממש מנסה להשיג עבורנו ספר תורה זמני. הרב אבצן מסייע לנו בתחומים רבים ומנצל את קשריו ונסיונו הרב כדי לרכך את נחיתתנו בסאול".

מה הרגשתך לקראת השליחות שלך?

"שנצליח בה בעזרת ה', מפני שזאת לא השליחות 'שלי' אלא של הרבי. נכון שהורינו מודאגים במקצת, וזה טבעי לגמרי. אחרי הכול מדובר במדינה שהיא מדבר-שממה מבחינה יהודית. אבל אנחנו מרגיעים אותם ואומרים להם: בעזרת ה' נצא ונגיע בשלום, ובכוחו של הרבי נעשה ונצליח. ועוד דבר: כשהרבי הורה לכל אחד ואחד מאיתנו 'להכין את העולם לקבלת פני משיח צדקנו', הוא בלי-ספק התכוון גם למאות היהודים הנידחים שבדרום קוריאה. אז אם באמת ובתמים אנחנו רוצים 'להביא לימות המשיח', עלינו להגיע גם לסאול ולגאול גם משם את הניצוצות היהודיים".

"תמיד הגדרתי את עצמי 'חילוני' גמור, עד שאשר ליצמן הגיע לכיכר ומשהו בי התרכך והשתנה. הוא לא ביקש מעולם כלום. רק פשוט כלום. רק בא להגיד שלום. כל שבוע"

ואיך הילדים; התעניינת בבריאות שלנו, והקשבת בלא להעמיד פנים. ממש הקשבת. אחר-כך פשוט הסתובבת, אמרת שלום והלכת.

"היינו בשוק. אני מסתכל על השותף שלי והשותף בי - מה קורה פה? לא היינו רגילים למפגש מסוג שכזה עם אדם חרדי. לכן, מבחינתי, אשר היה תגלית נהדרת. הצלחת לעורר בי רגשות ליהדות מפני שהצגת אותה יפה כלי-כך. כששמעתי אותך, הייתי אומר לעצמי: 'ואוו! לא ידעתי שהתורה והיהדות הם דבר כל-כך נהדר'. על זה בלבד מגיע לך 'ישר-כות', שלא לדבר על עוד דברים שעשית ולא הזכרתי..."

לגאול את הניצוצות

ספר-התורה בדרך וחלקו הגדול כבר נתנם על-ידי אנשי העסקים מכיכר-המדינה. הכתיבה תסתיים בעזרת ה' בעוד כשנה. במהלך האירוע הפתיע אחד מאנשי-העסקים והבטיח לרב ליצמן ספר-תורה שני, "אם אצליח בעסקה מסוימת..." עד שייצא לדרך ביום ראשון הקרוב, הרב ליצמן עסוק מעל לראשו ובכלל-זאת הוא

קהילה חדשה בקוריאה, אנחנו יכולים לומר בביטחון - מתוך היכרות רבת שנים אתך ועם סגנוןך האישי המיוחד - שאין לנו ספק שאתה הולך להיות 'תותח'. אתה פשוט משהו..."

דני לא הצליח להסתיר את התרגשותו כשעצר לרגע ללגום מכוס מים ולאחר מכן המשיך:

"בשבוע שעבר היה לי אירוע מאוד משמח. נולדה לי נכדה. שעה-שעתיים לאחר ששמעתי על כך, קיבלתי טלפון מאשר. בשנייה הראשונה, מההתרגשות, שאלתי 'איזה אשר'. אבל מיד נפל לי האסימון. 'הרב אשר!', קראתי בהתלהבות ומיד תיקנתי את עצמי. אמרתי לו: 'האמת היא שבשבילי אתה לא רק רב, אלא בעיקר חבר... וזו, נדמה לי, המחמאה הגדולה ביותר שאני יכול לתת לך. אני אוהב אותך, אשר. כל הכבוד!".

טומי ברק, אף הוא סוחר מהכיכר, השמיע אף גם-כן דברים מהלב: "לא אחזור על הסיפור של דני. גם אני לא הנחתי תפילין מאז הבר-מצווה ואף-פעם לא חשבתי על כך, ורק כשאתה אשר באת אלינו, הרגשתי בפעם הראשונה צורך פנימי להניח תפילין. עצם העובדה שקירבת אותי למצווה הזאת זה דבר גדול בעבורי. אני חושב שבכל מה שעשית כאן, תמיד 'פגעת בול'. כעת אתה נוסע להרים קהילה חדשה ולהחיות נפשות בסאול הרחוקה. אני אומר לך: כל הכבוד. אתה כבר הבטחת לארח אותי כשאבוא לבקר אתכם ואני בהחלט מתכנן קפיצה לביקור".

'שיווק' מדהים ליהדות

הדובר השלישי מאנשי-העסקים, היה אבי אשר: "הדברים המייחדים ביותר את אשר, הם הקול שלו, הנועם והעדינות שלו. הכול יוצא ממנו בשלווה כזאת, 'ברגוע'. בכל יום שישי, כשרק ראיתי את אשר מרחוק - הרגשתי תמיד שצריך להוסיף עוד משהו על מה שאנחנו כבר עושים. החבר'ה שדיברו קודם לא הניחו תפילין עד שפגשו את אשר, אבל יש כאלה שמניחים תפילין ועושים זאת מדי יום ואני ביניהם. ובכל-זאת, בפגישות עם אשר, קיבלתי ממנו כל פעם מעין השראה להתעצם ולהיות יותר טוב; לגרום שיקרו עוד דברים שהתורה מצווה עליהם.

"אחד הדברים המדהימים אצלך, אשר - ואני מאחל לך שתיעזר בהם גם בעתיד - הם הכלים שאלוקים חנן אותך בהם: העיניים הטובות שלך, הלב הרחב שלך והקול הנעים והכובש שלך. עם הכלים האלה אתה יכול לפרוץ קדימה ולגבור על כל מכשול. ולחבר'ה שהולכים להמשיך כאן בכיכר, לעבוד הלאה בערוצים שאתה כבר פתחת, אומר רק זאת: זהו המתכון לקירוב היהודים שלא מחוברים עדיין לתורה; לבוא אל היהודים הללו דווקא בקטע הרגוע והלא-כופה. ה'שיווק' שאתה אשר עשית לתורה ולחב"ד הוא פשוט מדהים..."

בינו לוי, מוותיקי אנשי העסקים בכיכר, נזכר בכניסתו הראשונה של ר' אשר לחנות שלו: "נכנסת עם חיוך מאוזן לאוזן ושאלת אותנו לשלומנו; איך אנחנו מרגישים; איך המשפחה